

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/100/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121206265
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8121206265.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľa A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, právne zast. JUDr. Vladimírom Mačíkom, advokátom so sídlom Prešov, Slovenská 69, proti manželke navrhovateľa C. B., D., E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, G. A., H. X, právne zast. JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou so sídlom Prešov, Hlavná 27, v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k mal. I. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 28P/153/2021-87 zo dňa 16.5.2022, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku IV. tak, že otec je povinný prispievať na výživu mal. I. sumou 160,- Eur mesačne a mal. C. sumou 160,- Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva.

II. Mení rozsudok vo výrokoch V., VI. tak, že upravuje styk otca s mal. I. a mal. C. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každý párny týždeň v piatok od 15.00 hod. do 19.00 hod. a v sobotu od 15.00 hod. do 19.00 hod. a každý nepárny týždeň v utorok od 15.00 hod. do 18.30 hod. a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.30 hod.

Otec je oprávnený a povinný prevziať mal. deti v čase začatia styku v mieste bydliska matky a po ukončení styku ich odovzdať matke v mieste jej bydliska.

Matka je povinná mal. deti na styk s otcom riadne pripraviť.

III. Zrušuje rozsudok vo výroku VII.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ (ďalej aj ako „otec“) sa podaným návrhom domáhal rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode manželstva.

Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. r o z v á d z a manželstvo účastníkov A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., E. F., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 20.08.2016 a zapísané v knihe manželstiev D. J. A., zv. XX, roč. 2016, str. 122, pod por. č. 362,

II. na čas po rozvode z v e r u j e mal. I. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach,

III. o b a j a r o d i č i a sú oprávnení a povinní mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok,

IV. otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. I. sumou 100,- Eur mesačne a mal. C. sumou 80,- Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku opakovane do budúcnosti,

V. u p r a v u j e styk otca s mal. I. tak, že

otec je oprávnený stretávať sa s mal. I. v čase dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s mal. I. každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú nedeľu od 09:00 hod. do 14:00 hod., každú nepárnu stredu a piatok od 14:00 hod. do 18:00 hod. a po dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s mal. I., každý párný víkend od piatka od 14:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každú nepárnu stredu a piatok od 14:00 hod. do 18:00 hod. a to tak, že

otec prevezme mal. I. v určený čas v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ju v určený čas vráti,

matka je povinná mal. I. sa styk s otcom riadne pripraviť,

VI. u p r a v u j e styk otca s mal. C. tak, že

otec je oprávnený stretávať sa s mal. C. v čase štyroch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s mal. C. každú párnú stredu od 14:00 hod. do 15:30 hod., každý párný piatok od 12:00 hod. do 14:00 hod. a po štyroch mesiacoch od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s mal. C. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. C. každú párnú stredu od 14:00 hod. do 15:30 hod. a každú párnú nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod. tak, že

otec prevezme mal. C. v určený čas v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ju v určený čas vráti,

matka je povinná mal. C. na styk s otcom riadne pripraviť,

VII. v prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a,

VIII. žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom súd zohľadnil skutočnosť, že otec je na základe trestného stíhania voči jeho osobe postavený mimo službu a v dôsledku toho je jeho príjem iba vo výške 50%. t.j. 540 Eur mesačne. Poukázal na nízky vek detí ako aj možnosť matky v budúcnosti v prípade zmeny pomerov navrhnúť zvýšenie výživného.

Vo vzťahu k stretávaniu sa otca s dcérami súd prihliadol na nízky vek mal. C. a pristúpil k postupnej úprave. Prihliadol pri tom na realizáciu styku na základe neodkladného opatrenia.

Proti výrokom IV, V, VI, a VII. rozsudku podala odvolanie matka zdôrazňujúc, že súdom upravený styk neodzrkadľuje potreby najmä mal. C., ktorá je dojčená a s ktorou je potrebné pravidelne rehabilitovať. Spochybnila záver súdu o tom, že vykonanie znaleckého dokazovania vo veci nastavenia optimálneho rozsahu styku nie je potrebné vykonať. Poukázala na citovú rozladenosť detí po skončení styku s otcom ako aj na otcove negatívne nastavenie voči matke, ktoré prenáša na deti. Vo vzťahu k výživnému namietla záver súdu, ktorý zohľadnil otcov znížený príjem a neaplikoval zásadu potenciality príjmu. Namietla nepreskúmateľnosť výroku VII., ktorým súd návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol. Z výroku, ani odôvodnenia rozhodnutia nie je zjavné, čoho sa týka. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konania a nové rozhodnutie, eventuálne zmenil v intenciách jej odvolacieho návrhu.

Ustanovený opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Otec navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie matky je sčasti dôvodné.

V kontexte podaného odvolania je zrejmé, že matka namieta nepreskúmateľnosť výroku VII., ktorým súd návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol. Súd v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti podľa civilného mimosporového poriadku zásadne nie je viazaný návrhmi účastníkov. Môže tak prisúdiť viac, ako sa účastníci domáhajú, a to aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu. Vyšetrovací princíp je upravený v článku 6 CMP, podľa ktorého súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. V tomto kontexte je nadbytočné, aby súd zamietal návrh v prevyšujúcej časti. Navyše, v preskúmvanej veci je nejasné, ktorej časti sa tento výrok týkal. Vzhľadom k uvedenému, odvolací súd rozsudok to výroku VII. zrušil.

Matka v odvolaní namieta správnosť záveru súdu o tom, že je pri určení výšky výživného potrebné vychádzať zo zníženého príjmu otca v dôsledku trestného stíhania vedeného proti nemu. Podľa názoru odvolacieho súdu argumentácia matky v rámci podaného odvolania má svoju relevanciu vyjadrenú v ust. § 75 Zákona o rodine. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, otec je príslušníkom K. L. L. E.. Jeho priemerný príjem dosahoval 1470 Eur v čistom. Od apríla 2021 bol otec postavený mimo službu a jeho služobný plat bolo znížený na 540 Eur mesačne. Otec vo svojej výpovedi pred súdom (čl. 73) uviedol, že v prípade, ak bude uznaný v trestnom konaní za nevinného, služobný plat mu bude doplatený. V prípade uznania viny s ním bude služobný pomer ukončený. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie má za to, že takáto situácia odôvodňuje aplikáciu § 75 Zákona o rodine a pre potreby určenia výšky vyživovacej povinnosti otca je potrebné vychádzať z jeho možností a schopností dosahovať príjem vo výške, v ktorej ho dosahoval pred tým, než bol postavený mimo službu z dôvodu trestného stíhania. Ak sa v trestnom konaní preukáže nevina otca, plat mu bude doplatený, a preto ak by súd vychádzal zo zníženého príjmu otca, bolo by to na úkor jeho vyživovacej povinnosti voči mal. deťom. V prípade, ak bude otec uznaný vinným, bude potrebné vzhľadom na skutočnosť, že si zníženie príjmu spôsobil protiprávnou činnosťou vychádzať z potenciality jeho príjmu.

Pre účely kvantifikácie výživného si odvolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti osvojil materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010. Tzv. tabuľkové výživné je totižto prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach, a jeho použiteľnosť v preskúmvanom prípade umožňuje blízkosť právneho prostredia Českej republiky. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorý by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne.

Vekovej kategórii mal. detí 0 - 5 rokov prislúcha štandardne 11-15% z čistého príjmu povinného rodiča. Súd pri určení výživného zohľadnil aj mieru osobnej starostlivosti otca, ktorý sa s mal. deťmi pravidelne stretáva priemerne 2 krát do týždňa. Otec je nositeľom celkovo dvoch vyživovacích povinností, preto odvolací súd zvolil pre výpočet výživného percentuálny podiel na spodnej hranici rozpätia, a to 11% z čistého príjmu povinného rodiča. Pri zistenom príjme otca vo výške 1.470,- eur činí výživné v prepočte 160,- eur mesačne na každé dieťa.

V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 30P/333/2022 súd neodkladným opatrením upravil styk otca s mal. deťmi. Krajský súd v Prešove zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a upravil styk otca s mal. deťmi 2 krát týždenne tak, aby obidve sestry boli počas výkonu styku spolu, čo je v ich najlepšom záujme. Odvolací súd v preskúmvanej veci sa s týmto záverom súdu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia stotožňuje. Na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie má odvolací súd za to, že je vhodné, aby obe sestry boli na stretnutiach s otcom spolu. Rozdielna úprava styku u každej sestry zvlášť zvyšuje riziko konfliktných a záťažových situácií pri odovzdávaní a preberaní detí, taktiež oddeľovanie súrodencov pri styku nie je prirodzené, keďže dievčatá sú na seba naviazané a je jednoznačne v ich záujme, aby neboli od seba oddeľované pri výkone starostlivosti toho ktorého rodiča. Vzhľadom na to, že styk sa začal realizovať na základe nariadeného neodkladného opatrenia zo dňa 22.12.2022, odvolací súd vzhľadom na dobu, ktorá uplynula v čase rozhodovania mal za to, že nie je dôvod pre postupnú úpravu styku.

V nadväznosti na vyššie uvedené, odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku IV., V., VI., a to postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).